

ARCHEOLOGIE

Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen

Hooglandstraat te Olst

(Het Polleijje)

PA 150



Opdrachtgever

Het Saalien Wonen en Bouwen
Postbus 93
8100 AB RAALTE

Projectnummer

SyntheGra Archeologie rapport 175105

Kenmerk

HKR/ALG/SAZ/175105

Autorisatie

Redactie:

drs. E.E.A. van der Kuijl

Eindredactie/kwaliteitscontrole:

drs. J.S. Krist

paraaf

paraaf

datum

datum

16-6-05

SyntheGra Archeologie bv, Ambachtsweg 10, NL-7021 BT ZELHEM

Postadres: Postbus 4, NL-6997 ZG HOOG-KEPPEL

Telefoon +31 (0)314 62 77 08, Fax +31 (0)314 62 77 26, Internet: www.syntheGra.com

Bankrelatie F. van Lanschot Bankiers Nijmegen, nr. 22.59.31.451, BTW nr. NL809760538B01, HR 09119698

SyntheGra Archeologie bv is een werkmaatschappij van de Verhoeve Groep bv

Vestigingen te Dordrecht, Hummelo, Jirnsum, Weert en Zelhem



INHOUD

1	Inleiding en onderzoekskader	4
1.1	Inleiding en onderzoekskader	4
1.2	Onderzoeksdoel en –vraagstellingen	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Landschapsgenese	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Geologische en geomorfologische ontwikkelingen	6
2.3	Bodem	7
3	Bewoningsgeschiedenis van de onderzoekslocatie	9
3.1	Huidige en toekomstige situatie	9
3.2	Inventarisatie van de archeologische gegevens	9
3.3	De onderzoekslocatie op historisch kaartmateriaal	11
4	Verwachtingsmodel en boorprogramma	13
4.1	Verwachtingsmodel	13
5.2	Boorprogramma	13
6	Resultaten van het veldwerk	14
2.1	Oppervlaktekartering	14
2.2	Booronderzoek	14
7	Conclusie	16
8	Aanbeveling	17
	Literatuur	18
	Administratieve gegevens	19
	Bijlagen:	
	Bijlage 1: Detailkaart van de onderzoekslocatie met boorpunten	
	Bijlage 2: Boorstaten	
	Bijlage 3: Combinatiekaart IKAW, AMK en ARCHIS-waarnemingen	
	Bijlage 4: Geologische perioden en lijst met gebruikte afkortingen	

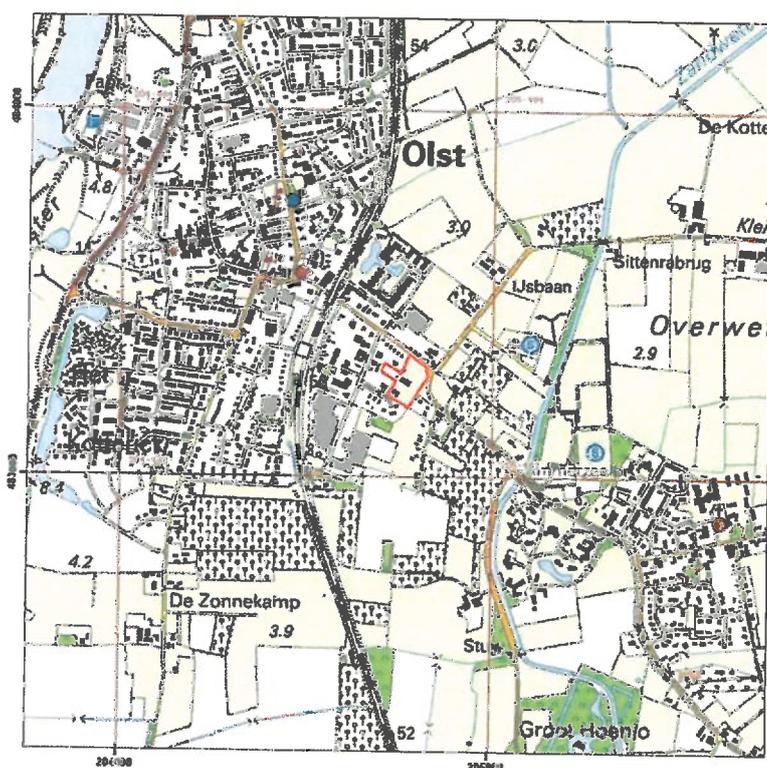
Afbeelding voorblad: de onderzoekslocatie circa 1830

1 Inleiding en onderzoekskader

1.1 Inleiding en onderzoekskader

Op 24 mei 2005 werd in opdracht van Het Saalien Wonen en Bouwen te Raalte een Inventariserend Veldonderzoek (voormalig AAI) uitgevoerd aan de Hooglandstraat 34 en 36 te Olst, gemeente Wijhe-Olst. De locatie is onderzocht in het kader van voorgenomen bodemverstorende activiteiten ten behoeve van woningbouw. Het uitgevoerde onderzoek bestaat uit een bureaustudie en een booronderzoek. Het onderzoek is gebaseerd op het Programma van Eisen; opgesteld door mevr. drs. M. Nieuwenhuis, adviseur archeologie bij de provincie Overijssel.¹

Op basis van informatie van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort is naar voren gekomen dat voor het terrein een middelhoge archeologische verwachtingswaarde van toepassing is. Ook de IKAW (Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden), de AMK (Archeologische Monumentenkaart) van de ROB, en het Programma van Eisen geven dit aan.



Afbeelding 1: ligging van de onderzoekslocatie

Het geplande grondverzet kan een bedreiging vormen voor de mogelijk aanwezige archeologische waarden in het plangebied. Op basis van diverse rijks- en provinciale regelingen, met name het verdrag van Malta, Nota Belvédère en de Leidraad Provinciaal Omgevingsbeleid, dient een inventarisatie van de archeologische waarden in het gebied gemaakt te worden. De provinciaal archeoloog zal de resultaten van het onderzoek toetsen. De resultaten van het onderzoek zullen vervolgens in de planvorming betrokken dienen te worden. Het onderzoek en de adviezen hebben betrekking op de Prehistorie tot en met de Nieuwe Tijd. Het onderzoek is afgestemd op het toekomstige grondverzet en de daarmee samenhangende verstoring van het landschap en het bodemarchief.

¹ Nieuwenhuis 2005.

Project : Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen, Hooglandstraat te Olst
Kenmerk : HKR/ALG/SAZ/175105

1.2 Onderzoeksdoel en –vraagstellingen

Het doel van het Inventariserend Veldonderzoek is inzicht te verkrijgen in de archeologische waarden in het plangebied. De volgende vragen dienen, indien mogelijk, te worden beantwoord:

1. Zijn er archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig?
2. Wat is de aard, datering en fysieke kwaliteit van de aangetroffen archeologische vindplaatsen?
3. Op welke diepte liggen de aangetroffen archeologische resten?
4. Wat is de bodemopbouw en gaafheid van het bodemprofiel?

1.3 Leeswijzer

Dit rapport is opgebouwd in verschillende delen. In de volgende twee hoofdstukken wordt beschreven hoe het landschap is gevormd (hoofdstuk 2) en wat voor gevolgen dat voor bewoningsgeschiedenis (hoofdstuk 3) van de onderzoekslocatie en haar directe omgeving heeft gehad. In het hoofdstuk bewoningsgeschiedenis wordt daarnaast, aan de hand van historisch kaartmateriaal, Archismeldingen, aanvullend literatuur- en archiefonderzoek, een korte uiteenzetting gegeven over de historische ontwikkelingen die op de onderzoekslocatie hebben plaatsgevonden. Op basis van de bestudering van de landschapsgenese en de bewoningsgeschiedenis tezamen is een archeologisch verwachtingsmodel en een daarbijbehorend boorprogramma opgesteld. Dit verwachtingsmodel en boorprogramma worden in hoofdstuk 4 gepresenteerd. Hoofdstuk 2 tot en met hoofdstuk 4 vormen het bureauonderzoek en voldoen inhoudelijk gezien aan de richtlijnen zoals die in de KNA 2.2 zijn opgesteld. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het booronderzoek besproken. Het booronderzoek kan uitsluitsel geven of de archeologische verwachtingswaarde van het gebied, zoals die op basis van het bureauonderzoek is opgesteld, overeenkomt met de situatie in het veld; de aangetroffen bodemopbouw en eventueel aanwezige archeologische indicatoren. In hoofdstuk 6 worden de onderzoeksvragen van het Inventariserende Veldonderzoek beantwoord en wordt uitsluitsel gegeven of de archeologische verwachtingswaarde gehandhaafd blijft of bijgesteld dient te worden. In hoofdstuk 7 tenslotte wordt aangegeven of de onderzoekslocatie kan worden vrijgegeven of dat een archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is.

2 Landschapsgenese

2.1 Inleiding

Er wordt een sterke relatie tussen de ontstaansgeschiedenis van het landschap en de archeologische verwachting van een gebied verondersteld. Daarom is het belangrijk om de genese van een landschap goed te bestuderen. De geologische ontwikkeling ligt ten grondslag aan de geomorfologie en bodem. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de geologische, geomorfologische en bodemkundige ontwikkelingen op de onderzoekslocatie. Voor de geologische en geomorfologische beschrijving is gebruik gemaakt van de nieuwe Nomenclatuur van de Ondiepe Ondergrond.²

2.2 Geologische en geomorfologische ontwikkelingen

De afzettingen die binnen het bereik van de geplande bodemverstorende activiteiten liggen, dateren uit het Pleistoceen en het Holoceen.

Het Pleistoceen omvat een aantal warme (interglacialen) en koude tijden (glacialen of ijstijden) waarvan voor het onderzoeksgebied voornamelijk de voorlaatste en laatste ijstijd van belang zijn. Gedurende het Saalien de voorlaatste ijstijd, bereikte het landijs ons land en overdekte en stuwde een deel van de sedimenten die voordien door de grote rivieren waren afgezet. Het landijs kon zich in het Saalien in een relatief korte periode over ons land verspreiden. Het gletsjerfront bestond uit een aantal ijstongen. Onder deze ijstongen werden diepe glaciële bekkens uitgesleten, zoals ter plaatse van het IJsseldal en de Gelderse Vallei. Voor en vooral tussen de ijstongen werd het bestaande sediment opgestuwd, ten gevolge waarvan de bekkens worden geflankeerd door stuwwallen. Hierdoor zijn onder andere de Woldberg, de Holterberg en de Tankenberg gevormd. Stuwwallen bevatten overwegend grof, scherp en kalkloos zand met grind. Het glaciële bekken van het IJsseldal kan plaatselijk 125 meter diep zijn.³ Op de bodem van het bekken is keileem afgezet. Het bekken is opgevuld met glaciofluviale en glaciolacustriene afzettingen. De glaciële afzettingen worden gerekend tot de Drente Formatie.

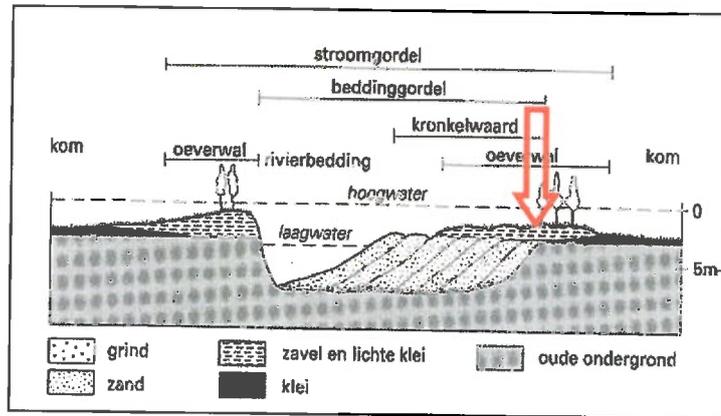
Na een warmere periode, het Eemien interglaciaal, werd het tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien, opnieuw zeer koud. Het landijs bereikte Nederland deze keer niet. Wel heersten er periglaciële condities. De ondergrond was permanent bevroren. Op de hellingen van de stuwwallen moest regen en sneeuwmeltwater daarom over het oppervlak afstromen. Daarbij werden op de hellingen van de stuwwallen door insnijding sneeuwmeltwaterdalen gevormd in de bevroren ondergrond. Aan het uiteinde van sommige dalen sedimenteerde het uitgespoelde materiaal en ontstonden puinwaaiers. Deze puinwaaiers liggen aan het uiteinde van sommige dalen op afzettingen uit het Eemien, waaruit blijkt dat de sneeuwmeltwaterdalvorming vooral in het Weichselien moet hebben plaatsgevonden.⁴ In het Weichselien had de IJssel een vlechtend verloop. Tijdens de zomermaanden smolt een deel van de permafrost en van de gletsjers in het achterland (Alpen). Zo kwam er relatief korte tijd een enorme hoeveelheid water met sediment vrij dat door de toenmalige IJssel naar zee getransporteerd moest worden. De rivierbedding slibde door de grote sedimentlast snel dicht waardoor de rivier telkens haar loop moest verleggen. Zo ontstond er een vlechtwerk van geulen waarin grof materiaal afgezet werd. Dit Pleistocene grove zand met grind bijmenging behoort tot de Formatie van Kreftenheye. In het Late Dryas (10000-9000 voor Chr.) is langs de IJssel een stuifduincomplex ontstaan. De stuifduinen zijn opgebouwd uit de uitgestoven fijnste fractie van de bedding van de vlechtende voorloper van de huidige IJssel. Er is een goede kans dat er in de ondergrond van de onderzoekslocatie nog "begraven" stuifduinen aanwezig zijn.

² De Mulder *et al.*, 2003.

³ Berendsen 1997.

⁴ Berendsen 1997, 44.

Met de definitieve verbetering van het klimaat, aan het begin van het Holoceen, werd door het toenemen van de vegetatie de verstuing een halt toe geroepen. De rivieren kregen een meanderend patroon. Er trad een duidelijke differentiatie op in de oeverwallen en kommen. De onderzoekslocatie ligt op een oeverwal. Oeverwallen kenmerken zich door de relatief lage grondwaterstanden (zie afbeelding 2) en de aanwezigheid van een zavelig bovengrond op zand.



Afbeelding 2: schematische doorsnede door een meanderende rivier en de geomorfologische terminologie⁵, De onderzoekslocatie ligt op een oeverwal. (zie rode pijl). De oude ondergrond bestaat vermoedelijk uit stuifduinafzettingen uit het Late Dryas.

2.3 Bodem

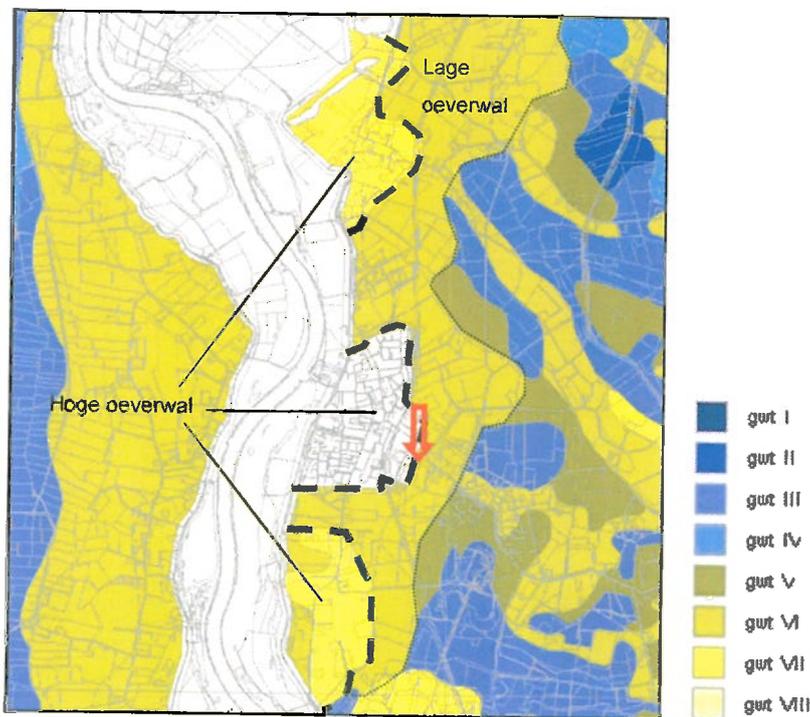
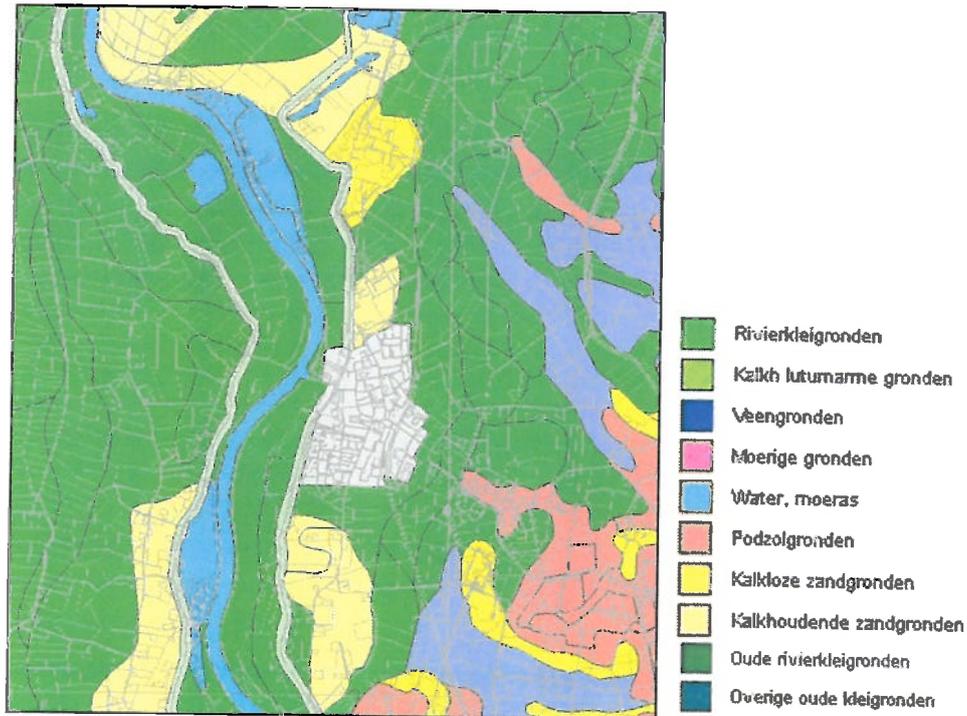
De locatie ligt op een oeverwal die behoort tot het Sallandse oeverwallencomplex. De hoogste koppen van de Sallandse oeverwallen hebben meestal, in tegenstelling tot de meeste oeverwallen, een fijnzandige bodem. Het is niet altijd duidelijk of deze koppen door de wind of door rivierafzetting zijn ontstaan.⁶ Volgens de bodemkaart is er op de onderzoekslocatie een ooivaaggrond aanwezig. Een ooivaaggrond ziet er ongeveer als volgt uit:⁷

Horizont	Diepte	Omschrijving
1Ap	0-20cm	Bouwvoor, grijs, matig humusarm, kalkloos, matig fijn zand
1ABp	20-35cm	Gemengde laag, bestaande uit bovengrond en ondergrond
1Bw	35-65cm	Licht geelbruin tot oranjegeel, uiterst humusarm, kalkloos, zwak lemig, matig fijn zand, zeer duidelijk ijzerhuidjes
1C	>65cm	Licht grijsbruin, uiterst humusarm, zwak lemig, matig fijn zand met ijzerhuidjes

⁵ Berendsen 1997a, 176.

⁶ Spek.

⁷ De Bakker 1989.



Afbeelding 3: Ligging van de onderzoekslocatie op een oeverwal van de IJssel.⁸ De oeverwal is gemiddeld 500-1000 meter breed en behoort tot de Sallandse oeverwal.

⁸ bron: <http://archis2.archis.nl/archisii/html/index.html>

3 Bewoningsgeschiedenis van de onderzoekslocatie

3.1 Huidige en toekomstige situatie

De onderzoekslocatie betreft het perceel gelegen aan de Hooglandstraat te Olst, in de gemeente Wijhe-Olst. Het perceel is gelokaliseerd aan de rand van de bebouwde kom van Olst. Momenteel is de locatie bebouwd met een villa en enkele bijgebouwen. De villa wordt verbouwd tot enkele appartementen. Naast de bestaande villa zijn een tiental woningen op het terrein gepland. Het totaal te onderzoeken perceel heeft een oppervlakte van circa 9.700 m².

3.2 Inventarisatie van de archeologische gegevens

Voor zover bekend is op de locatie aan de Hooglandstraat nog niet eerder een archeologisch prospectief bodemonderzoek uitgevoerd. Ten noorden van het plangebied op de rand van het rivierduin waarop de oude kern van Olst gelegen is, zijn sporen aangetroffen uit de late 12^e tot de vroege 13^e eeuw; Archis waarnemingsnummer 47597).⁹ Er zijn eveneens fragmenten van bijna-steengoed uit de vroege 14^e eeuw aangetroffen, hetgeen wijst op activiteiten in de periode dat de bandijk werd gesloten en de vrijgekomen lage gronden werden verdeeld. De grote hoeveelheid baksteenfragmenten in sporen vanaf de 15^e eeuw kunnen een bewijs zijn van het voorkomen van een deels bakstenen gebouw op het terrein van de oude havezate. Er zijn tevens oudere sporen van bewoning bewaard gebleven, en vondsten gedaan die dateren vanaf de Vroege Middeleeuwen tot de Nieuwe Tijd. Archis monumentnummer 13562 betreft een terrein met een hoge archeologische waarde, waarop de resten van de voorgangers van het huidige huis en de voormalige Havezate Hoenlo aanwezig zijn.¹⁰ In 1375 wordt al gesproken van Hoenlo. Aan het eind van de 14^e eeuw bouwt men een versterkt huis. De bouw moest echter worden gestaakt onder druk van de steden Zwolle, Kampen en Deventer. Rond 1625 is er een nieuw huis gebouwd, compleet met rosmolen en bouwhuis. In 1675 wordt het huis aangeslagen voor acht vuursteden, maar in 1682 was het aantal vuursteden gehalveerd. In 1879 is het huis verkocht, waarna het in 1893 is verbouwd. Archis monumentnummer 13568 is een terrein van archeologische betekenis met mogelijke resten van het voormalige huis en latere havezate Aversbergen.¹¹ Het goed wordt voor het eerst genoemd in het begin van de 15^e eeuw. Het bestond toen uit twee erven: Berghe Johansgud en Voerde. Wanneer er een huis is gebouwd is niet bekend, maar in 1675 stond het toenmalige huis leeg en er is enkele jaren later een nieuw huis gebouwd. Dit huis is in 1682 voor vier vuursteden aangeslagen en het bijbehorende bouwhuis voor één vuurstede. Nadat het in de eeuwen daarna veelvuldig van eigenaar is veranderd, is het in 1966 verkocht aan de Hervormde Stichting Bejaardenzorg Olst, die het hebben laten afbreken ten behoeve van een nieuw bejaardentehuis. Archis monumentnummer 13569 is eveneens een terrein van archeologische betekenis met mogelijke resten van het voormalige huis en latere havezate Boskamp.¹² Het goed Brickescampen wordt voor het eerst genoemd in het begin van de 14^e eeuw. In 1382 is sprake van Brixkamp, in 1399 van Berkescamp en in 1436 wordt gesproken van Brixkamp. Het eerste stenen huis is waarschijnlijk rond 1500 gebouwd. In de periode 1673-1684 werd de Boskamp slechts aangeslagen voor twee vuursteden. Ook was het recht van havezate slapend omdat de eigenaren rooms-katholiek waren en bleven. In de 18^e eeuw werd het verschillende malen als (schuil)kerk gebruikt. In 1802 werd het door de Rooms-Katholieke Statie gekocht. De oostelijke helft werd gebruikt als pastorie en de westelijke helft werd in gebruik genomen als kerk. In 1859 werd de kerk vervangen door een nieuwe kerk. Die kerk staat er nog steeds. Alleen de nu nog aanwezige rechte weg vanaf de kerk herinnert nog aan de laan van de toenmalige havezate.

⁹ ArchisII.

¹⁰ ArchisII.

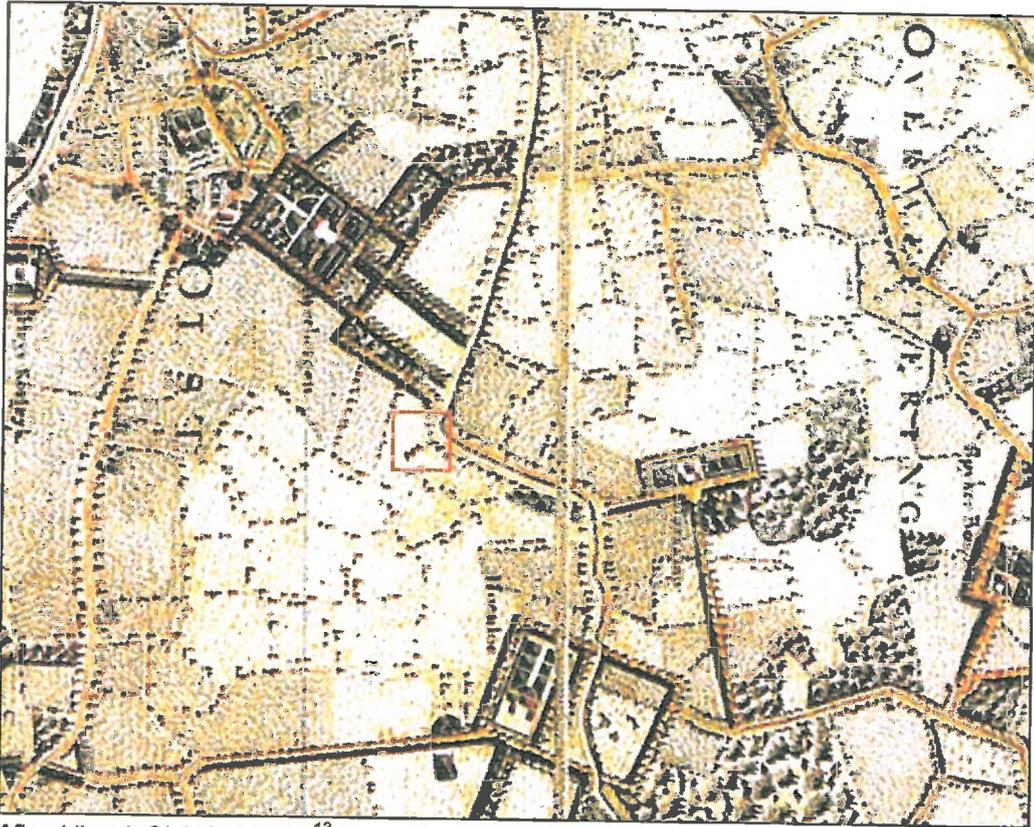
¹¹ ArchisII.

¹² ArchisII.

Project : Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen, Hooglandstraat te Olst
Kenmerk : HKR/ALG/SAZ/175105

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) geldt voor de planlocatie aan de Hooglandstraat een middelhoge archeologische verwachting. De verwachting nederzettingsresten aan te treffen uit de periode tussen het Mesolithicum en de Middeleeuwen (circa 8.000 voor Chr. – 1600 na Chr.) is met het oog op de reeds bekende gegevens middelhoog en grotendeels afhankelijk van de aanwezigheid van een intact bodemprofiel.

3.3 De onderzoekslocatie op historisch kaartmateriaal



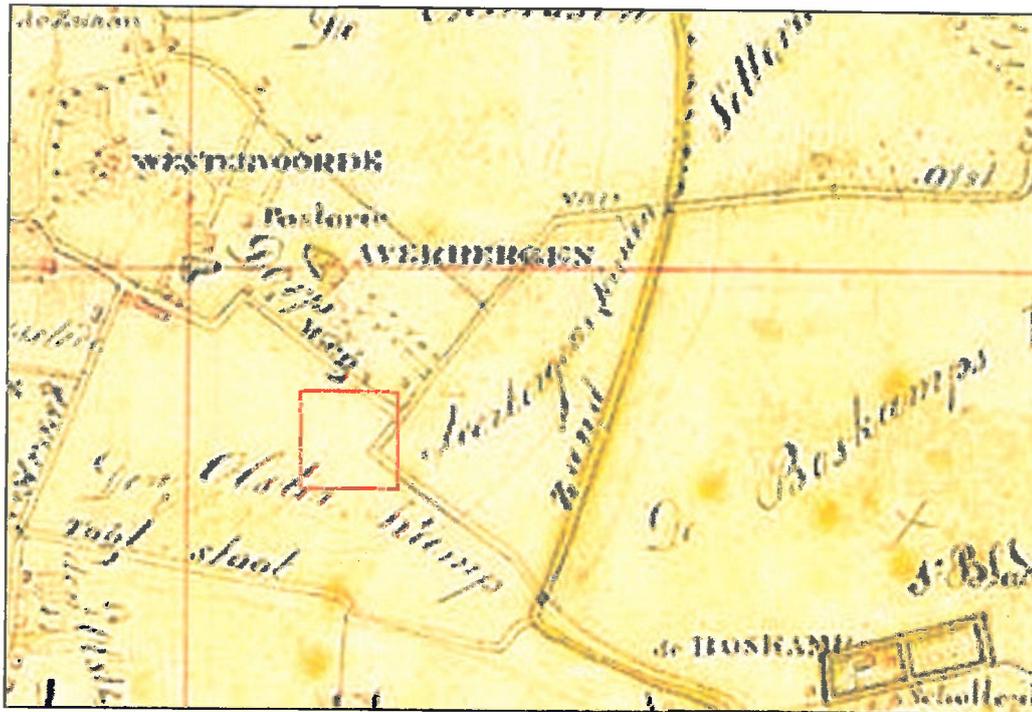
Afbeelding 4: Olst circa 1773.¹³ De onderzoekslocatie bevindt zich globaal gezien in het rode kader.



Afbeelding 5: de onderzoekslocatie op een veldminuut uit circa 1820.¹⁴ De onderzoekslocatie bevindt zich globaal gezien in het rode kader.

¹³ Bron: Versfelt 2003.

¹⁴ Bron: de woonomgeving.nl



Afbeelding 6: de onderzoekslocatie op een totaalplan uit circa 1822.¹⁵ De onderzoekslocatie bevindt zich globaal gezien in het rode kader.

Bestudering van het historische kaartmateriaal resulteert in het beeld dat ter plaatse geen bebouwing stond gedurende de tweede helft van de 16^e tot in de eerste helft van de 19^e eeuw. Het terrein was destijds in gebruik als wei of akkerland.¹⁶ Dit wordt onder andere duidelijk als we naar de onderzoekslocatie kijken op een verzamelplan en de geogerefererde kadasterkaart uit circa 1822.¹⁷ De oorspronkelijke aanwijzende tafel (OAT) van deze kaarten is helaas niet beschikbaar zodat over de bewoning en het grondgebruik geen sluitende uitspraken gedaan kunnen worden. Van bebouwing op de onderzoekslocatie is (nog) geen sprake. Het is waarschijnlijk dat het land een agrarische functie had. Op de kaart uit de Gemeente Atlas van Kuyper uit 1865-1870 is de onderzoekslocatie aangeduid als gras of akkerland, in de buurt van de onderzoekslocatie bevindt zich een tol. Behalve de aanleg van de op de onderzoekslocatie aanwezige bebouwing hebben er zich in het recente verleden op de onderzoekslocatie geen grootschalige bodem verstorende activiteiten voorgedaan.

¹⁵ Bron: de woonomgeving.nl.

¹⁶ Bron: Grote Historische Atlas van Nederland, Noord-Nederland 1851-1855.

¹⁷ Bron: de woonomgeving.nl.

4 Verwachtingsmodel en boorprogramma

4.1 Verwachtingsmodel

Op basis van de gegevens van de IKAW is er een middelhoge archeologische verwachtingswaarde voor de onderzoekslocatie van toepassing. In het verwachtingsmodel zijn echter ook de gegevens uit het bureauonderzoek betrokken. Daarom kan de archeologische verwachting beter onderbouwd en uitgesplitst worden. De archeologische verwachting hangt sterk samen met de geomorfologie en de bodem. Uit het bureauonderzoek blijkt dat de archeologische verwachting naar boven toe bijgesteld moet worden. In het onderstaande schema zijn de archeologische verwachtingen voor het gebied weergegeven.

Aanwezig (moet uit het booronderzoek blijken)	Verwachting	Conservering	Periode	diepte	Opmerkingen
Oeverwal met een toplaag van fijn (verstoven) zand	hoog	laag	ROM-NT	0-150 cm -mv	Door het stuiven van het zand bevinden de eventueel aanwezige indicatoren zich waarschijnlijk niet meer in context.
Oeverwal met intact profiel en zavelige bovengrond	hoog	hoog	ROM-NT	0-150 cm - mv	De zavelige toplaag heeft onderliggende sporen waarschijnlijk goed geconserveerd.
Stuifduinzand uit het Late Dryas met intact bodemprofiel, afgedekt met Holocene rivierafzettingen	hoog	hoog	MESO-IJZ	Onder de Holocene klei en zandafzettingen (vermoedelijk op ongeveer 150-180 cm min mv)	In de periode MESO-IJZ lagen de stuifduinen hoog en droog in het landschap. Ze waren geliefde locaties voor bewoning. Ze zijn de laatste 10.000 jaar bedekt geraakt met oeverwalafzettingen. Deze oeverwalafzettingen hebben de eventueel aanwezige sporen goed beschermd.

5.2 Boorprogramma

Indien de vondstzichtbaarheid goed is, dient een oppervlaktekartering uitgevoerd te worden. Een oppervlaktekartering omvat het belopen van akkers, inspecteren van molshopen, geschoonde slootkanten en bodemontsluitingen. Het doel van een oppervlaktekartering is om voldoende materiaal te verzamelen om een uitspraak te kunnen doen over de aard, kwaliteit, complextype, omvang en datering van de vindplaats. De relevante vondsten dienen te worden ingemeten en op een verspreidingskaart te worden gezet.

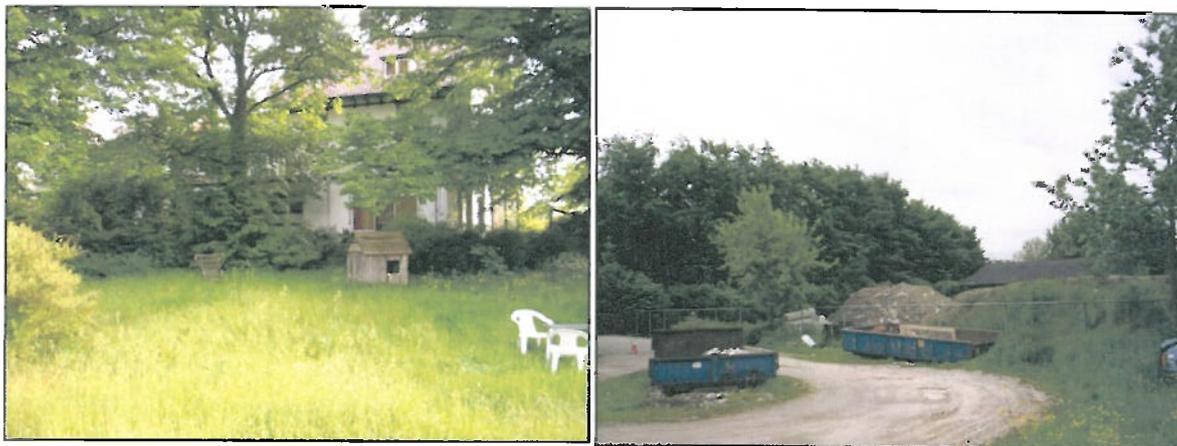
Omdat de locatie slechts 9.700 m² groot is, wordt er volstaan met het plaatsen van het minimum aantal boringen.¹⁸ In totaal dienen er 6 boringen volgens een verspringend boorgrid (40 bij 50 meter), tot 25 cm in de ongeroerde grond geplaatst te worden. De boorkernen moeten worden gezeefd op een zeef met een maaswijdte van 4 mm. Het zeefresidu zal gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals vuursteen, aardewerk, verbrand bot ed. De ligging van de boorpunten dient zodanig ingemeten te worden dat de afwijking op de boorpuntenkaart niet meer dan 50 cm met de werkelijke situatie bedraagt.

¹⁸ Nieuwenhuis, 2005.

6 Resultaten van het veldwerk

2.1 Oppervlaktekartering

Omdat de locatie sterk begroeid was, bleek het niet mogelijk om een veldverkenning uit te voeren. Er is daarom besloten om hiervan af te zien.



Afbeelding 7: twee overzichtsfoto's van de onderzoekslocatie.

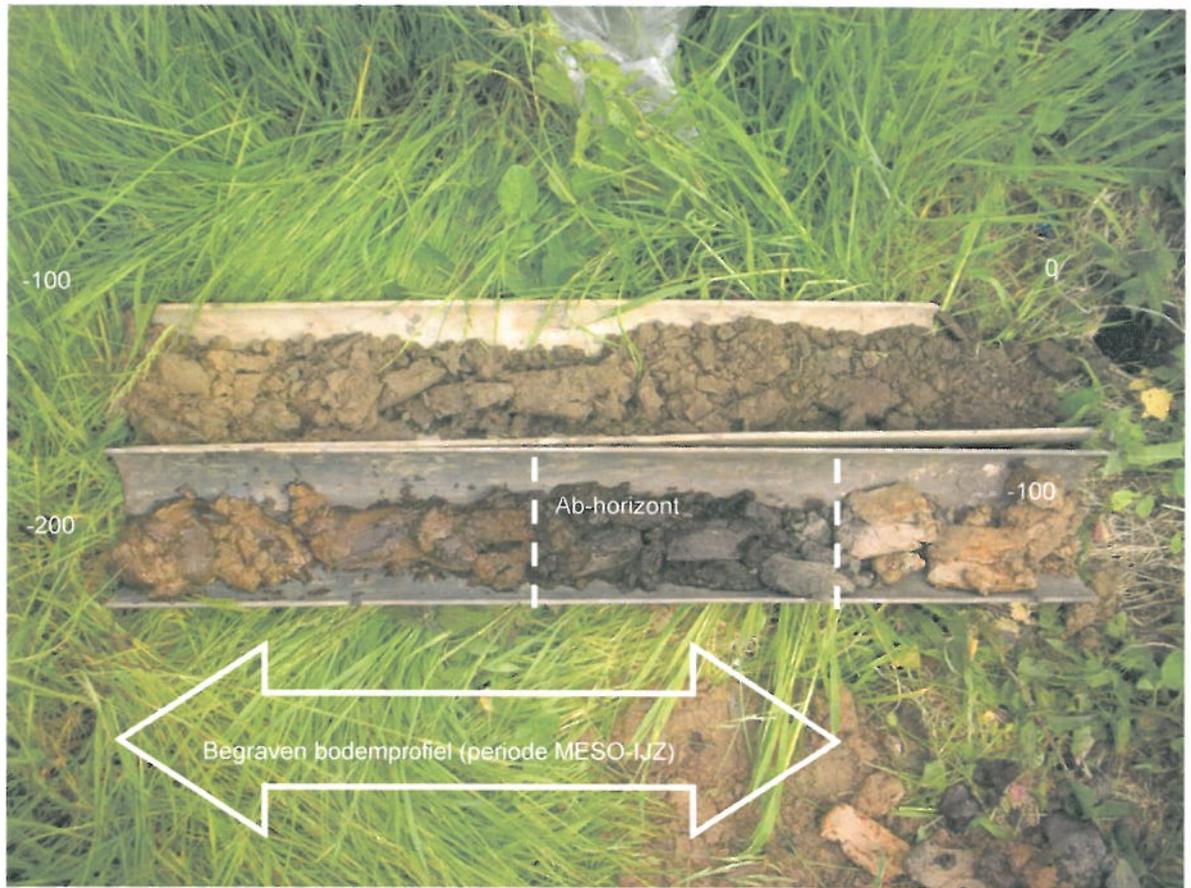
2.2 Booronderzoek

De ligging van de boringen is weergegeven in bijlage 1 en de boorstaten in bijlage 2. De boringen hebben allemaal een vergelijkbare bodemopbouw die er ongeveer als volgt uitziet:

Onder een humeuze donkerbruine matig siltige A-horizont, bevindt zich een dik matig fijn matig siltig grijsbruin zandpakket. Dit zandpakket is vermoedelijk geroerd. Op een diepte van ongeveer één meter onder maaiveld bevindt zich een grijsbruin kleipakket. Dit kleipakket is van Holocene ouderdom en markeert het begin van de afzettingen die behoren tot de Formatie van Echteld. Het kleipakket ligt op een compleet intact bodemprofiel dat zich in het onderliggende zand heeft kunnen ontwikkelen. Uit de donkere humeuze samenstelling van de begraven Ab horizont (zie afbeelding 8) blijkt dat deze horizont in het verleden gedurende een lange periode aan het oppervlak heeft gelegen. Dit is de laag waarin eventuele archeologische indicatoren uit de periode Mesolithicum-IJzertijd aanwezig zouden kunnen zijn. Er zijn echter geen archeologische indicatoren in deze laag aangetroffen. Op basis van de korrelgrootte en mate van afronding is het zandpakket geïnterpreteerd als stuifduinzand uit het Late Dryas.

Boring	Hoogte in m tov NAP	Diepte verstoring (Cm min mv)
1	3.75	80
2	3.48	50
3	3.21	80
4	3.50	80
5	3.68	80
6	3.74	Niet duidelijk te zien

Tabel: hoogteligging en diepte aangetroffen verstoring



Afbeelding 8: profiel van boring 1

De aangetroffen sedimentpakket komen goed overeen met de verwachting zoals die aan de hand van het bureauonderzoek is opgesteld. Omdat er geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen wordt een vervolgonderzoek in de vorm van een IVO-2 en IVO-3 niet noodzakelijk geacht.

7 Conclusie

De vragen, die in de inleiding zijn geformuleerd kunnen als volgt beantwoord worden:

1. Zijn er archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig?
Nee, er zijn geen vindplaatsen aanwezig.
2. Wat is de aard, datering en fysieke kwaliteit van de aangetroffen archeologische vindplaatsen?
Deze vraag is door het ontbreken van archeologische indicatoren niet van toepassing.
3. Op welke diepte liggen de aangetroffen archeologische resten?
Deze vraag is door het ontbreken van archeologische indicatoren niet van toepassing.
4. Wat is de bodemopbouw en gaafheid van het bodemprofiel?
Vrijwel alle boringen zijn tot de C-horizont verstoord. Op een diepte van ongeveer 120 cm beneden maaiveld bevindt zich echter een begraven tweede bodemprofiel dat zich in het zand heeft kunnen vormen. Dit tweede profiel is wel intact en zou theoretisch vondsten uit de periode Mesolithicum- IJzertijd kunnen bevatten.

Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt de archeologische verwachtingswaarde van het gebied bijgesteld naar laag.

Project : Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen, Hooglandstraat te Olst
Kenmerk : HKR/ALG/SAZ/175105

8 Aanbeveling

Op basis van het, door Synthegra Archeologie bv uitgevoerde, onderzoek zijn er naar onze mening vanuit archeologisch oogpunt geen bezwaren tegen het voornemen om op de onderzoekslocatie aan de Hooglandstraat te Olst bodemverstorende activiteiten uit te voeren. Er zijn te weinig aanwijzingen gevonden die een eventueel archeologisch vervolgonderzoek zouden kunnen rechtvaardigen. Mochten er tijdens de geplande werkzaamheden aanwijzingen worden aangetroffen die duiden op (pre-)historische bewoningsactiviteiten dan geldt conform de Monumentenwet uit 1988 een meldingsplicht bij het bevoegd gezag, de provinciaal archeoloog van de provincie Overijssel.

Project : Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen, Hooglandstraat te Olst
Kenmerk : HKR/ALG/SAZ/175105

Literatuur

Bakker H. de en J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland*, Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 1997: *Landschappelijk Nederland*, Assen

Berendsen, H.J.A., 1997a: *Fysisch geografisch onderzoek*, Assen

Mulder E.F.J. de, M.C., Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en H. E. Wong, 2004: *De Ondergrond van Nederland*, Houten.

Nieuwenhuis M., 2005: *Programma van Eisen, Inventariserend Veldonderzoek: booronderzoek gemeente Olst-Wijhe Hooglandstraat te Olst*.

Spek T.: www.natuurlijk.nl/geologie/ijssel

Versfelt, H.J., 2003: *De Hottinger atlas van Noord en Oost Nederland*, Groningen.

Project : Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen, Hooglandstraat te Olst
Kenmerk : HKR/ALG/SAZ/175105

Administratieve gegevens

Toponiem : Hooglandstraat 34 en 36
Plaats : Olst
Gemeente : Olst-Wijhe
Provincie : Overijssel
Projectnummer : 175105
Bevoegd gezag : provinciaal archeoloog
Opdrachtgever : Het Saalien Wonen en Bouwen
Uitvoerende instantie : Synthegra Archeologie
Datum uitvoering : 24 mei 2005
CIS-code : 12491
Kaartblad : 27 G
Periode : Niets aangetroffen, maar theoretisch MESO-NT
Oppervlakte : 9.700 m²
Perceelnummer(s) : 3573, 3888 en 4468
Peilmerknnummer : 27G140
Terreinhoogte : 3,53m +NAP plus of min 0,22m
Grondgebruik : bebouwing met tuin
Geomorfologie : oeverwal
Bodem : ooivaaggrond
Beheer en plaats documentatie : Koninklijke Bibliotheek, Bibliotheek ROB, Archief Synthegra Zelhem

De onderzoekslocatie wordt omsloten door de volgende 4 coördinaten:

Linksboven : X: 204731, Y: 483363
Rechtsboven : X: 204833, Y: 483295
Rechtsonder : X: 204771, Y: 483192
Linksonder : X: 204676, Y: 483244

Bijlagen:

Bijlage 1: Detailkaart van de onderzoekslocatie met boorpunten

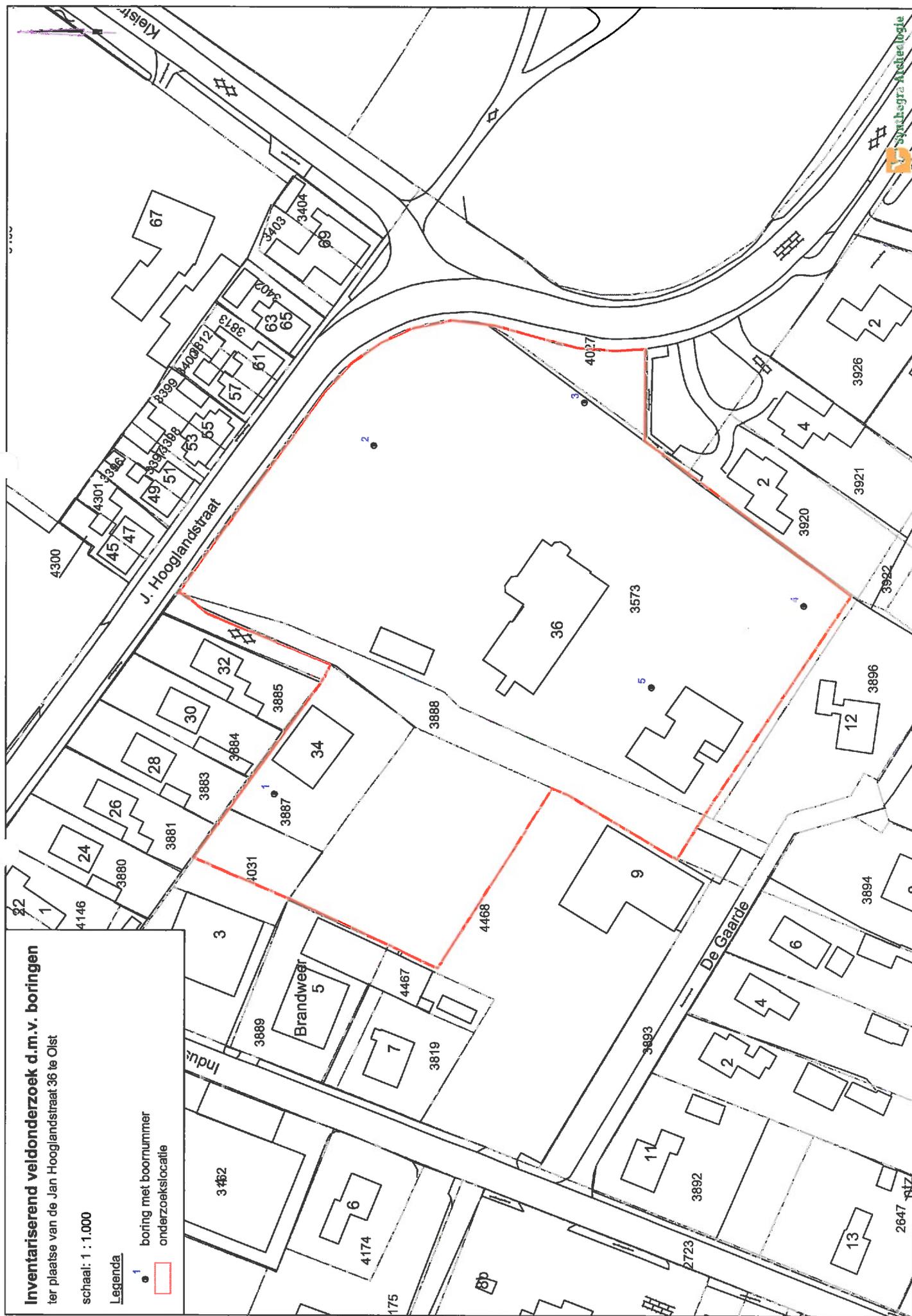
Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen

ter plaatse van de Jan Hooglandstraat 36 te Olist

schaal: 1 : 1.000

Legenda

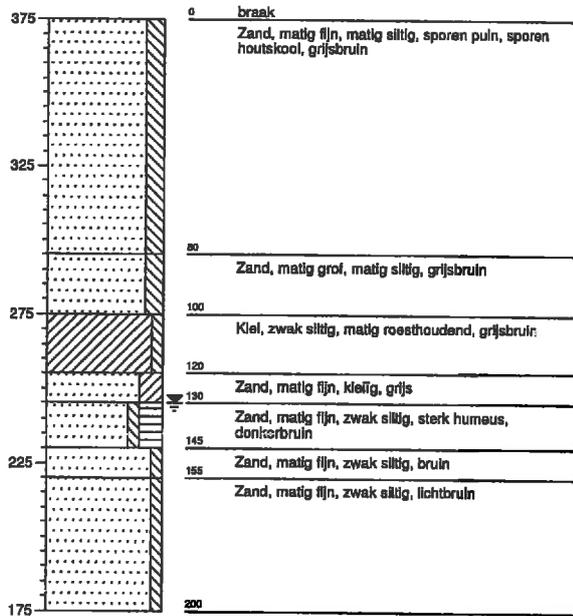
- boring met boornummer
- onderzoekslocatie



Bijlage 2: Boorprofielen

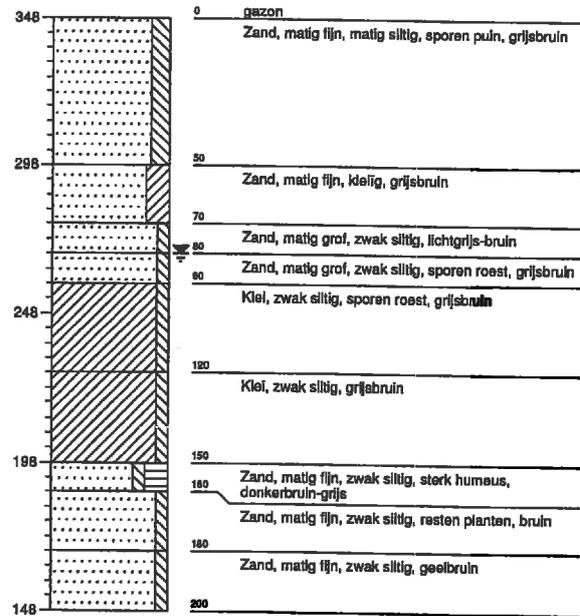
Boring: 1

Opmerking:



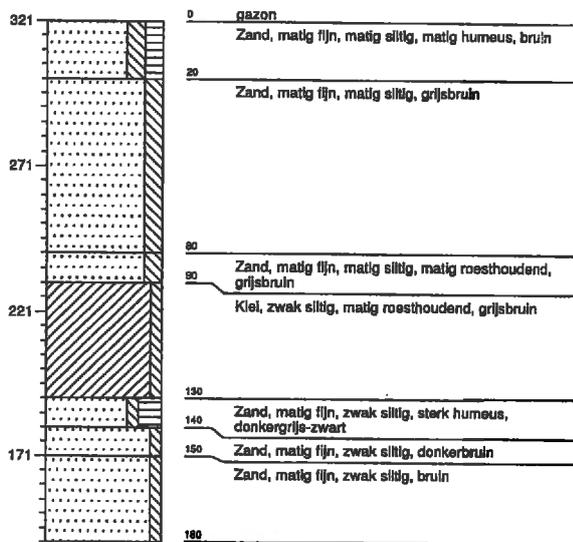
Boring: 2

Opmerking:



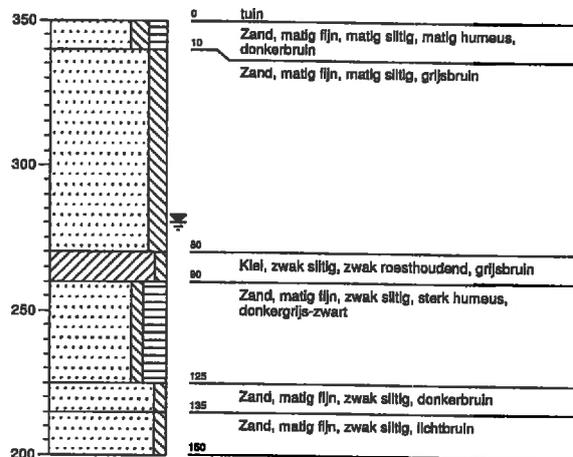
Boring: 3

Opmerking:



Boring: 4

Opmerking:

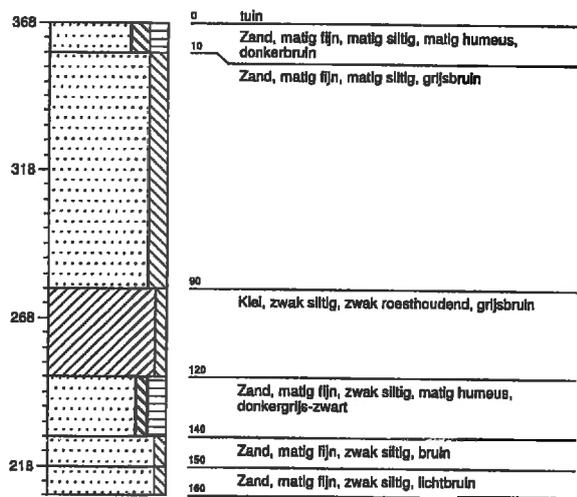


Projectnaam: Hooglandstraat 36 te Olst

Projectcode: 175105

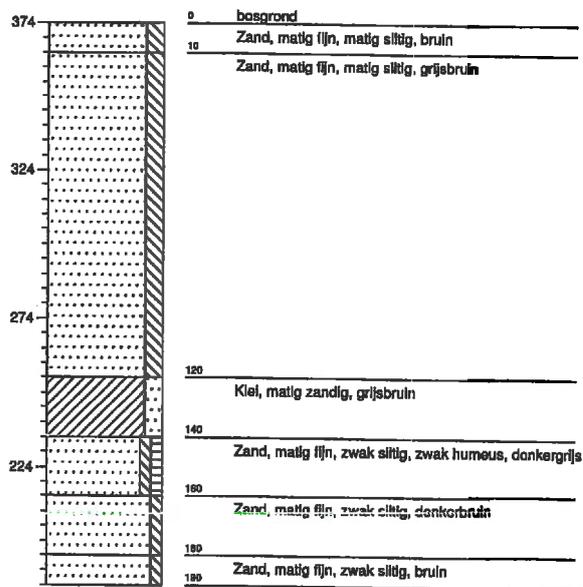
Boring: 5

Opmerking:



Boring: 6

Opmerking:

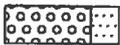


Projectnaam: Hooglandstraat 36 te Olst

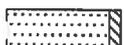
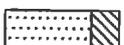
Projectcode: 175105

Legenda (conform NEN 5104)

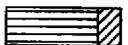
grind

-  Grind, siltig
-  Grind, zwak zandig
-  Grind, matig zandig
-  Grind, sterk zandig
-  Grind, uiterst zandig

zand

-  Zand, kleifig
-  Zand, zwak siltig
-  Zand, matig siltig
-  Zand, sterk siltig
-  Zand, uiterst siltig

veen

-  Veen, mineraalarm
-  Veen, zwak kleifig
-  Veen, sterk kleifig
-  Veen, zwak zandig
-  Veen, sterk zandig

klei

-  Klei, zwak siltig
-  Klei, matig siltig
-  Klei, sterk siltig
-  Klei, uiterst siltig
-  Klei, zwak zandig
-  Klei, matig zandig
-  Klei, sterk zandig

leem

-  Leem, zwak zandig
-  Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

-  zwak humeus
-  matig humeus
-  sterk humeus
-  zwak grindig
-  matig grindig
-  sterk grindig

geur

-  geen geur
-  zwakke geur
-  matige geur
-  sterke geur
-  uiterste geur

olie

-  geen olie-water reactie
-  zwakke olie-water reactie
-  matige olie-water reactie
-  sterke olie-water reactie
-  uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

-  > 0
-  > 1
-  > 10
-  > 100
-  > 1000
-  > 10000

monsters

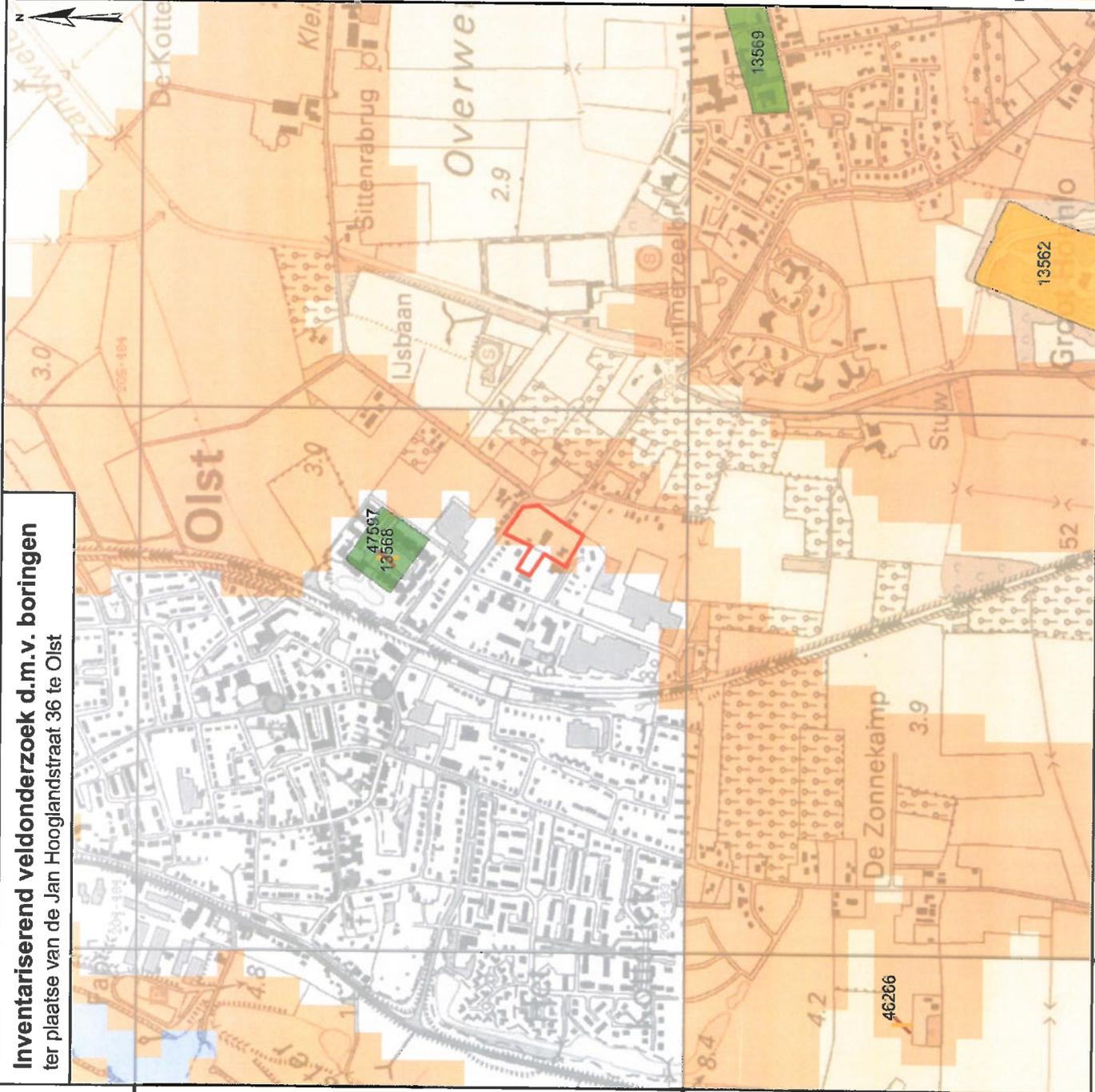
-  geroerd monster
-  ongeroid monster

overig

-  bijzonder bestanddeel
-  Gemiddeld hoogste grondwaterstand
-  grondwaterstand
-  Gemiddeld laagste grondwaterstand
-  allib

Bijlage 3: Combinatiekaart IKAW, AMK en ARCHIS-waarnemingen

Inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen
 ter plaatse van de Jan Hooglandstraat 36 te Olist



Legenda

Waarneming + waarnemingsnummer

- Middeleeuwen
- Nieuwe tijd

Archeologisch monument + waarnemingsnummer

- Terrein van archeologische betekenis
- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

Archeologische verwachting

Trefkans

- hoog (water)
- middelhoog (water)
- laag (water)
- water
- hoog
- middelhoog
- laag
- zeer laag
- niet gekarteerd
- onbekend
- onderzoekslocatie



Bijlage 4: Geologische perioden en lijst met gebruikte afkortingen